

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(första avdelningen i utökad sammansättning)
den 28 januari 1999 *

I mål T-14/96,

Bretagne Angleterre Irland (BAI), bolag bildat enligt fransk rätt, Roscoff (Frankrike), företrätt av advokaten Jean-Michel Payre, Paris, delgivningsadress: advokatbyrån Aloyse May, 31, Grand-rue, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företräd av juridiske rådgivaren Gérard Rozet och Anders Christian Jessen, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kircheng, Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Konungariket Spanien, under det skriftliga förfarandet företrätt av Luis Pérez de Ayala Becerril och under det muntliga förfarandet av Santiago Ortíz Vaamonde, abogados del Estado, avdelningen för gemenskapstvister, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Spaniens ambassad, 4—6, boulevard Emmanuel Servais, Luxemburg,

* Rättegångsspråk: franska.

och

Ferries Golfo de Vizcaya SA, bolag bildat enligt spansk rätt, Bilbao (Spanien), under det skriftliga förfarandet företrätt av Julian Ellison, och under det muntliga förfarandet företrätt av Julian Ellison och Mark Clough, solicitors, delgivningsadress: advokatbyrå Bonn & Schmitt, 62, avenue Guillaume, Luxemburg,

intervenienter,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 7 juni 1995 att avsluta det undersökningsförfarande som inletts med stöd av artikel 93.2 i EG-fördraget (stöd till Ferries Golfo de Vizcaya SA), vilket delgavs den spanska regeringen den 11 juli 1995 och offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT C 321, s. 4),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna C. W. Bellamy, R. M. Moura Ramos, J. Pirrung och P. Mengozzi,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören B. Pastor,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 16 juni 1998,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

- 1 Sökanden driver sedan flera år tillbaka under firma "Brittany Ferries" en färjelinje mellan hamnarna Plymouth i Förenade kungariket och Santander i Spanien. Sökanden riktade genom en skrivelse av den 21 september 1992 ett klagomål till kommissionen där den påtalade de omfattande subventioner som områdesförvaltningen för Biscaya och den baskiska regeringen skulle bevilja Ferries Golfo de Vizcaya SA, som är ett bolag bildat enligt spansk rätt av Vapores Surdiaz Bilbao, SA, ett bolag bildat enligt spansk rätt, och av P & O European Ferries (Portsmouth) Ltd, ett brittiskt bolag, för att från och med mars 1993 driva reguljär linjetrafik mellan hamnarna i Portsmouth och Bilbao.

- 2 Klaganden underrättade således kommissionen om olika uppgifter som den förfogade över beträffande det avtal som skulle komma att undertecknas mellan Ferries Golfo de Vizcaya och de baskiska myndigheterna med avseende på att under de första tre driftsåren subventionera trafikeringen av sträckan Bilbao-Portsmouth. Klaganden begärde dessutom formellt av kommissionen att den skulle inleda ett förfarande för tillämpning av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget.

- 3 Den spanska regeringen uppmanades genom skrivelse av den 30 november 1992 att lämna alla relevanta uppgifter rörande stödordningen i fråga för att kommissionen skulle kunna undersöka om ordningen var förenlig med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 92 i fördraget. Till följd av kommissionens formella underrättelse av den 5 februari 1993 inlämnade den spanska regeringen sitt svar den 1 april 1993.

- 4 Sökanden tillsände den 11 februari 1993 kommissionen ytterligare synpunkter avseende det stöd som beviljats Ferries Golfo de Vizcaya och framhöll att det var nödvändigt att snarast inleda det undersökningsförfarande som den hade begärt i sitt klagomål, eftersom transporttjänsterna på sträckan Bilbao—Portsmouth skulle inledas inom en snar framtid. Sökanden angav i detta avseende att, eftersom denna sträcka direkt konkurrerade med den sträcka som den drev, kunde dess etablering på de villkor som överenskommits med de spanska myndigheterna på ett allvarligt sätt skada sökandens ekonomiska intressen.

- 5 Av avtalet, undertecknat den 9 juli 1992 mellan områdesförvaltningen för Biscaya och den baskiska regeringens avdelning för handel och turism å ena sidan och Ferries Golfo de Vizcaya å andra sidan (nedan kallat 1992 års avtal eller det ursprungliga avtalet), framgår att de undertecknande myndigheterna åtog sig att för perioden från mars 1993 till mars 1996 köpa sammanlagt 26 000 kuponger för att användas på linjen Bilbao—Portsmouth. Det maximala ekonomiska vederlag som de offentliga myndigheterna skulle betala till Ferries Golfo de Vizcaya fastställdes till 911 800 000 PTA. Priset per passagerare hade fastställts till 34 000 PTA för åren 1993—1994 och, med förbehåll för ändringar, uppskattats till 36 000 PTA för åren 1994—1995 och till 38 000 PTA för åren 1995—1996.

- 6 Kommissionen beslutade den 29 september 1993 att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 93.2 i fördraget. Kommissionen ansåg att 1992 års avtal inte utgjorde en normal affärstransaktion, eftersom det gick ut på att köpa ett på förhand bestämt antal kuponger över en treårsperiod, det överenskomna priset översteg det kommersiella priset, kupongerna skulle betalas även om resor inte ägde rum eller om fartyget omdestinerades, innebar en skyldighet att täcka alla förluster under de tre första verksamhetsåren och eftersom Ferries Golfo de Vizcaya således inte var utsatt för någon kommersiell risk. Kommissionen ansåg på grundval av de uppgifter som den hade meddelats att det finansiella stödet till Ferries Golfo de Vizcaya utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 92 i fördraget och inte uppfyllde villkoren för att bli förklarad förenligt med den gemensamma marknaden.

- 7 Detta beslut meddelades den spanska regeringen genom skrivelse av den 13 oktober 1993. Regeringen uppmanades att bekräfta att den skulle avbryta alla betalningar på grund av stödordningen i fråga fram till dess att kommissionen fattat sitt slutgiltiga beslut samt att den skulle lägga fram sina synpunkter och inkomma med alla nödvändiga uppgifter för bedömningen av denna ordning.
- 8 Beslutet att inleda ett förfarande avseende det stöd som Spanien beviljat Ferries Golfo de Vizcaya var föremål för ett meddelande från kommissionen till de övriga medlemsstaterna och till de berörda parterna och offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT C 70, 1994, s. 5) för att dessa skulle kunna inkomma med sina yttranden.
- 9 Områdesförvaltningen för Biscaya och Ferries Golfo de Vizcaya ingick den 7 mars 1995 ett nytt avtal (nedan kallat 1995 års avtal eller det nya avtalet). Det framgår av lydelsen av detta avtal att den offentliga myndigheten åtog sig att för perioden från januari 1995 till december 1998 köpa sammanlagt 46 500 kuponger för att användas på linjen Bilbao—Portsmouth, vilken drivs av Ferries Golfo de Vizcaya. Det sammanlagda finansiella vederlag som den offentliga myndigheten skulle betala fastställdes till 985 500 000 PTA, varav 300 000 000 PTA år 1995, 315 000 000 PTA år 1996, 198 000 000 PTA år 1997 och 172 500 000 PTA år 1998. Priset per passagerare hade fastställts till 20 000 PTA för år 1995, 21 000 PTA för år 1996, 22 000 PTA för år 1997 och 23 000 PTA för år 1998. Dessa priser nedsattes med beaktande av den skyldighet avseende köp av kuponger över flera år som områdesförvaltningen för Biscaya åtagit sig. Priserna hade beräknats på grundval av ett referenspris om 22 000 PTA som var det angivna kommersiella priset för år 1994, ökat med 5 procent per år, vilket ledde till att detta pris uppgick till 23 300 PTA år 1995, till 24 500 PTA år 1996, till 25 700 PTA år 1997 och till 26 985 PTA år 1998.
- 10 Kommissionen fattade den 7 juni 1995 beslut om att avsluta undersökningen avseende stödet till förmån för Ferries Golfo de Vizcaya (nedan kallat det omtvistade beslutet). Kommissionen offentliggjorde samma dag pressmeddelande IP/95/579 i vilket det meddelades att detta beslut hade fattats och vilket innehöll en sammanfattning av beslutets grunder.

- 11 Sökanden begärde genom skrivelser av den 12 och den 16 juni 1995 att det omtvistade beslutet skulle meddelas den. Kommissionens generaldirektorat sände som svar sökanden det ovannämnda pressmeddelandet genom telefax av den 19 juni 1995.

- 12 Det omtvistade beslutet delgavs den spanska regeringen den 11 juli 1995. Meddelandet till de övriga medlemsstaterna och övriga berörda, vilket återger lydelsen av detta beslut, offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av den 1 december 1995 (EGT C 321, s. 4). Kommissionens generaldirektorat översände genom telefax av den 8 december 1995 den således offentliggjorda texten till sökanden.

- 13 Sökanden hade, innan den mottog detta telefax, vid flera tillfällen begärt att få kännedom om lydelsen av det beslut som kommissionen fattade den 7 juni 1995, eftersom den endast hade tillgång till det pressmeddelande som översänts till sökanden den 19 juni 1995. Sökanden inlämnade den 28 november 1995 till förstainstansrättens kansli en ansökan om väckande av skadeståndstalan för att få ersättning för den skada som den påstod sig ha lidit på grund av att kommissionen dröjde med att meddela den sitt beslut. Denna talan inskrevs den 18 december 1995 under nummer T-230/95, efter det att sökanden fått meddelande om lydelsen av det omtvistade beslutet.

Det omtvistade beslutet

- 14 Enligt beslutet upphävdes det ursprungliga avtalet tills vidare som reaktion på kommissionens beslut av den 29 september 1993 att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget. Ferries Golfo de Vizcaya hade föranstaltat att de pengar som betalats skulle bli återbetalade, jämte ränta beräknad till 1 procent över den brittiska affärsbanksräntan.

- 15 I det omtvistade beslutet uppgavs vidare att ett antal viktiga ändringar införts i 1995 års avtal i syfte att gå kommissionens invändningar till mötes. Den baskiska regeringen var inte längre part i detta avtal som skulle gälla mellan åren 1995 och 1998. Enligt de uppgifter som lämnats till kommissionen hade antalet kuponger som skulle köpas beräknats på grundval av en uppskattning av hur många som förväntades anta erbjudandet i avgränsade låginkomstgrupper och andra grupper som omfattades av sociala och kulturella program, inklusive skolbarn, ungdomar och äldre. Det pris som skulle betalas för kupongerna skulle komma att vara lägre än det officiellt angivna priset för perioden i fråga. Detta motsvarade gängse praxis med volymrabatter för stora användare av kommersiella tjänster. De återstående delar av avtalet som orsakade invändningar hade samtliga avlägsnats från det reviderade avtalet.
- 16 Kommissionen konstaterade i det omtvistade beslutet även att Ferries Golfo de Vizcayas verksamhet var livskraftig genom sina affärsmässiga resultat och att verksamheten hade etablerats utan statligt stöd. Bolaget hade inte några speciella rättigheter att använda Bilbaos hamn och hade företräde till kajplatsen bara inom ramarna för sin specificerade turlista. Andra fartyg kunde använda och använde kajplatsen vid andra tidpunkter. Kommissionen ansåg att det nya avtalet nu på båda sidor föreföll återspegla ett normalt affärsmässigt förhållande där priserna sätts självständigt på grund av vilka tjänster som erbjuds och att uppgörelsen var utformad till förmån för lokalbefolkning som använder den lokala färjeverksamheten.
- 17 Kommissionen ansåg följaktligen att det nya avtalet inte utgjorde statligt stöd och beslutade att avsluta det förfarande som inleddes den 29 september 1993.

Förfarande och parternas yrkanden

- 18 Den ansökan varigenom förevarande talan väcktes registrerades vid förstainstansrätts kansli den 1 februari 1996.

- 19 Konungariket Spanien och Ferries Golfo de Vizcaya begärde genom ansökningar, som registrerades vid förstainstansrättens kansli den 12 respektive den 14 juni 1996, att få intervensera i tvisten till stöd för svarandens yrkanden. Sökanden begärde genom skrivelser av den 28 juni och av den 2 augusti 1996 att den handling som inlämnades som bilaga III till repliken skulle behandlas konfidentiellt med avseende på såväl Konungariket Spanien som Ferries Golfo de Vizcaya.
- 20 Förstainstansrätten (första avdelningen i utökad sammansättning) biföll genom beslut av den 13 november 1996 de ovannämnda interventionsansökningarna. Förstainstansrätten avslog dessutom sökandens begäran om konfidentiell behandling samtidigt som den tillät denne att dra tillbaka ifrågakavande handling från akten innan den skulle delges de två intervenienterna. Sökanden begärde att återfå handlingen inom den frist som getts den av justitiesekreteraren.
- 21 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet utan att vidta föregående åtgärder för bevisupptagning. Den uppmanade emellertid genom skrivelse av den 7 maj 1998 svaranden att inkomma med 1995 års avtal i dess helhet. Kommissionen inlämnade denna handling till förstainstansrättens kansli den 14 maj 1998.
- 22 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid sammanträde den 16 juni 1998.
- 23 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna, samt

— fastställa att intervenienterna skall bära kostnaderna för sina interventioner.

24 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— i andra hand ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

25 Intervenienten Konungariket Spanien har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— i andra hand ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

26 Intervenienten Ferries Golfo de Vizcaya har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta intervenientens rättegångskostnader under det föreliggande förfarandet.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

- 27 Kommissionen, som stöds av intervenienterna, anser att förevarande talan har väckts för sent och skall avvisas. Kommissionen har anfört att den avgörande omständigheten bland de omständigheter som avses i artikel 173 femte stycket i fördraget för att fristen för talans väckande skall börja löpa är den omständighet som ligger först i tiden, i det föreliggande fallet att sökanden fick kännedom om åtgärden. Redan av en jämförelse mellan beslutet såsom det offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* och lydelsen av det pressmeddelande som översänts till sökanden framgår att det sistnämnda innehåller det väsentliga i det omtvistade beslutet, särskilt den undersökning på grundval av vilken kommissionen slutit sig till att 1995 års avtal inte utgjorde statligt stöd. Kommissionen har följaktligen hävdatt att innehållet i dess beslut av den 7 juni 1995 meddelades sökanden genom telefax av den 19 juni 1995, vilket innebär att sökanden från och med denna dag kunde utöva sin rätt att väcka talan.
- 28 Kommissionen har gjort gällande att pressmeddelandet, som distribuerades vid kommissionen den 7 juni 1995, kan anses som en rättsakt mot vilken talan kan väckas och vilken delgavs sökanden den 19 juni 1995. Offentliggörandet av beslutet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av den 1 december 1995 utgjorde endast en bekräftande åtgärd avseende en tidigare åtgärd mot vilken sökanden inte väckte talan inom den frist som föreskrivs i artikel 173 i fördraget. Kommissionen har dessutom påpekat att det omtvistade beslutet inte delgavs sökanden den 8 december 1995. Detta beslut översändes endast till sökanden denna dag, eftersom det den 11 juli 1995 hade delgetts Konungariket Spanien som var den enda som beslutet riktades till.

- 29 Sökanden har hävdat att kommissionens invändning om rättegångshinder inte bara saknar rättslig grund utan även är helt felaktig i sak. Sökanden anser att det är minst sagt fräckt av kommissionen att i dag göra gällande att talan om ogiltigförklaring är för sent väckt då den vägrade meddela sökanden den fullständiga och officiella lydelsen av det omtvistade beslutet före dess offentliggörande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.
- 30 Enligt sökanden framgår det av den klara och precisa lydelsen av artikel 173 femte stycket i fördraget att det endast är om åtgärden inte offentliggörs eller delges som fristen kan börja löpa en annan dag, nämligen från den dag då sökanden fick kännedom om åtgärden.
- 31 Sökanden har tillagt att, eftersom det utmärkande för ett pressmeddelande är att ge allmänheten kännedom om sammanfattade och således ofullständiga uppgifter, är det uppenbart att pressmeddelandet inte på ett klart och otvetydigt sätt kan ge information om innehållet i ett beslut av kommissionen och inte heller göra det möjligt för en part att använda sig av sin möjlighet att väcka talan. Det är för övrigt tillräckligt att jämföra lydelsen av pressmeddelandet av den 7 juni 1995 med den text som offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* för att konstatera att pressmeddelandet långt ifrån återger allt i det kommissionsbeslut som det avser.

Förstainstansrättens bedömning

- 32 Enligt artikel 173 femte stycket i fördraget skall talan som avses i denna artikel väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes eller delgavs klaganden eller, om så inte skett, från den dag då denne fick kännedom om åtgärden allt efter omständigheterna.
- 33 Det följer av själva lydelsen av denna bestämmelse att tidpunkten då klaganden fick kännedom om rättsakten som kriterium för när fristen för talans väckande skall börja löpa är subsidiär i förhållande till offentliggörandet eller delgivningen av rättsakten (domstolens dom av den 10 mars 1998 i mål C-122/95, Tyskland mot rådet, REG 1998, s. I-973, punkt 35).

- 34 Offentliggörande är förvisso inte ett villkor för beslutens tillämplighet enligt en fast praxis som kommissionen själv tillkännagett, bland annat i sin skrivelse till medlemsstaterna av den 27 juni 1989, publicerad i *Europeiska gemenskapernas konkurrensrätt* (volym II A, "Regler tillämpliga på statligt stöd", 1995), samt i kommissionens *Tjugonde rapport om konkurrenspolitiken* (1990, punkt 170), men dess beslut att avsluta ett förfarande enligt artikel 93.2 i fördraget offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.
- 35 Det omtvistade beslutet offentliggjordes den 1 december 1995. Det skall dessutom påpekas att sökanden i det föreliggande fallet på goda grunder kunde vänta sig att detta beslut skulle offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, med beaktande av ovannämnda praxis och med beaktande av den omständigheten att kommissionens generaldirektorat genom skrivelse av den 4 augusti 1995 särskilt bekräftade för sökanden att beslutet skulle offentliggöras inom de närmaste veckorna (se i detta avseende domen i det ovannämnda målet Tyskland mot rådet, punkterna 36 och 37).
- 36 Under dessa omständigheter är kommissionens och intervenienternas påståenden, enligt vilka sökanden hade tillräcklig kännedom om det omtvistade beslutet redan den 19 juni 1995 då ovannämnda pressmeddelande översändes med telefax, inte relevanta för att fastställa när fristen för talans väckande började löpa. I det föreliggande fallet finns det nämligen inte skäl att tillämpa det kriterium avseende kännedom om beslutet som föreskrivs subsidiärt i artikel 173 femte stycket i fördraget. Eftersom det står klart att beslutet inte hade delgetts sökanden vid en tidigare tidpunkt, sluter förstainstansrätten sig till att det är dagen för offentliggörandet som är utgångspunkten för fristen för talans väckande (se i detta avseende domen i det ovannämnda målet Tyskland mot rådet, punkt 39).
- 37 Av detta följer att invändningen om rättegångshinder på grund av att förevarande talan väcktes för sent skall ogillas.

Prövning i sak

- 38 Sökanden har åberopat fyra grunder till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet. För det första påstås att rätten till försvar har åsidosatts. För det andra att beslutet är otillräckligt motiverat. För det tredje att beslutet innehåller uppenbara fel. För det fjärde, slutligen, påstås att kommissionen har åsidosatt artikel 92.1 och andra bestämmelser i fördraget.
- 39 Förstainstansrätten konstaterar att flera av de argument som har anförts inom ramen för den andra, den tredje och den fjärde grunden i huvudsak syftar till att visa att kommissionen gjorde ett misstag då den slöt sig till att de baskiska myndigheternas utbetalning av vissa belopp till Ferries Golfo de Vizcaya var att hänföra till ett normalt affärsmässigt avtal och inte utgjorde driftsstöd till detta företag. Under dessa omständigheter finns det skäl att inledningsvis undersöka huruvida artikel 92.1 i fördraget har åsidosatts genom att kommissionen oriktigt fastställde att 1995 års avtal inte utgjorde statligt stöd i den mening som avses i denna bestämmelse. De argument som parterna utbytt inom ramen för de övriga grunderna skall således undersökas tillsammans genom att de betecknas annorlunda i den utsträckning som dessa argument hänför sig till påståendet att artikel 92.1 i fördraget har åsidosatts.

Åsidosättande av artikel 92.1 i fördraget

Parternas argument

- 40 Sökanden har inom ramen för sin fjärde grund för ogiltigförklaring klandrat kommissionen för att den tillämpade artikel 92.1 i fördraget oriktigt genom att den försökte utreda huruvida de spanska myndigheternas omfattande köp av kuponger förstärkte Ferries Golfo de Vizcayas ställning på marknaden i förhållande till de konkurrerande företagen eller inte (domstolens dom av den 17 september 1980 i mål 730/79, Philip Morris mot kommissionen, REG 1980, s. 2671, punkt 11; svensk specialutgåva, volym 5, s. 303). Sökanden har påpekat att huruvida en åtgärd skall

betecknas som statligt stöd inte beror på om det företag som åtgärden riktas till är lönsamt eller livskraftigt i motsats till vad som enligt sökanden framgår av motiveringen av det omtvistade beslutet. Sökanden har dessutom hävdad att utfästelsen att köpa kuponger över flera år nödvändigtvis stärker det berörda företagets ställning och gör det möjligt för det att exempelvis utan risk anordna säljkampanjer som har till syfte eller resultat att dra till sig dess konkurrenters kundkrets.

- 41 Sökanden anser att den sociala målsättningen med 1995 års avtal som åberopades vid kommissionen endast är en fasad och att det i varje fall inte är tillräckligt att de statliga ingripandena är av social karaktär för att de direkt skall undgå att betecknas som stöd i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget. Sökanden har i detta avseende nämnt domstolens dom av den 26 september 1996 i mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen (REG 1996, s. I-4551, punkterna 20 och 21). Även om man ansåg att det faktiskt fanns en social målsättning, vilket sökanden har bestridit, skulle det icke desto mindre vara så, att de beslutade formerna inte var nödvändiga för att uppnå detta mål. Enligt sökandens uppfattning innebär arrangerandet av resor med social målsättning inte nödvändigtvis att de skall anordnas på ett enda sätt, i det föreliggande fallet genom sjötransporter, och av ett enda företag.
- 42 Sökanden har inom ramen för sin andra grund för ogiltigförklaring, under vilken gjorts gällande att beslutet är bristfälligt motiverat, anfört att det i det omtvistade beslutet inte visats att det fanns några exakta projekt som förutsatte att det köptes kuponger över flera år i förväg. Sökanden har således ifrågasatt den faktiska användningen av de kuponger som de baskiska myndigheterna åtog sig att köpa mellan åren 1995 och 1998. Sökanden har påpekat att den hade uttryckt sin oro för att de offentliga myndigheternas köp av kuponger inom ramen för det ursprungliga avtalet var uppenbart fiktivt och utgjorde en dold subvention. Sökanden har betonat att det följer av rederiernas praxis att en offentlig myndighet som önskar köpa kuponger inte behöver ingå ett avtal av sådant slag som avtalet i fråga. Det är tillräckligt för den offentliga myndigheten att köpa kupongerna den dag då ett visst projekt fastställs, eftersom det i prislistorna alltid föreskrivs särskilda gruppriser och eftersom det alltid är möjligt att komma överens om priser.

- 43 Vad gäller den faktiska förekomsten av de projekt som de baskiska myndigheterna har åberopat har sökanden kritiserat hänvisningarna till "erfarenheter från andra liknande sociala program" och det stora intresse som visats av "de som evakuerades till Storbritannien under spanska inbördeskriget", vilka återfinns i det omtvistade beslutet. Sökanden undrar vilka de sociala program var som användes för jämförelse i kommissionens bedömning samt över hur många av de personer som evakuerades till Förenade kungariket som fortfarande lever och vill besöka de platser där de tillbringade en tid i exil genom att använda dess konkurrens linje.
- 44 Sökanden anser dessutom att kommissionen oriktigt bedömde att de återstående delar av det ursprungliga avtalet som orsakade invändningar därför att de kunde innebära statligt stöd samtliga hade avlägsnats från 1995 års avtal. Sökanden har förklarat att den första av dessa delar, nämligen det på förhand fattade beslutet att köpa kuponger över en tre- eller fyraårsperiod, inte har avlägsnats och återfinns även i det nya avtalet.
- 45 Sökanden har kritiserat den osäkerhet som följer av formuleringen av det skäl för beslutet som avsåg att det förelåg ett normalt och lojalt affärsmässigt förhållande mellan Ferries Golfo de Vizcaya och områdesförvaltningen för Biscaya, vilket sökanden dock anser som ett avgörande skäl i det omtvistade beslutets struktur.
- 46 Sökanden har hävdats att kommissionen inte enbart kunde hänvisa till den sociala målsättning som eftersträvas eller som gjorts gällande av den berörda medlemsstaten utan att ta hänsyn till hur de utbetalade summorna inverkar på konkurrensen (domstolens dom av den 2 juli 1974 i mål 173/73, Italien mot kommissionen, REG 1974, s. 709, punkterna 26—28, svensk specialutgåva, volym 2, s. 321, och av den 30 januari 1985 i mål 290/83, kommissionen mot Frankrike, REG 1985, s. 439, svensk specialutgåva, volym 8). Sökanden har för övrigt bestridit kommissionens bedömning av hur konkurrensen utvecklats mellan de två linjerna i fråga. Enligt sökanden är den relevanta frågan inte om Brittany Ferries gjorde förluster till följd av att en ny linje etablerades som subventioneras av de spanska myndigheterna. Det är snarare fråga om huruvida det konkurrerande företaget hade upphört att existera utan stöd eller i det föreliggande fallet huruvida ett sådant företag inte skulle ha bildats (domstolens dom i det ovannämnda målet Philip Morris mot kommissionen, och domstolens dom av den 10 juli 1986 i mål 40/85, Belgien mot kommissionen, REG 1986, s. 2321).

- 47 Sökanden har inom ramen för sin tredje grund, under vilken gjorts gällande att kommissionen gjort sig skyldig till uppenbara fel, tillagt att den kontroll som förstainstansrätten skall företa med avseende på det omtvistade beslutet där det konstateras att det nya avtalet inte utgör statligt stöd, gäller hur kommissionen har tolkat och tillämpat begreppet statligt stöd som avses i artikel 92 i fördraget. Eftersom kommissionen inte är ensam behörig i denna fråga, kan domstolskontrollen inte begränsas till om det har skett en uppenbart oriktig bedömning (förstainstansrättens dom av den 28 september 1995 i mål T-95/94, Sytraval och Brink's France mot kommissionen, REG 1995, s. II-2651, punkt 54).
- 48 Under det muntliga förfarandet framförde sökanden ännu ett argument som grundas på undersökningen av innehållet i 1995 års avtal som sökanden har påstått sig inte ha fått kännedom om förrän några dagar före sammanträdet efter det att kommissionen på förstainstansrättens uppmaning fogade hela avtalstexten till akten. Sökanden har påpekat att man i det nya avtalet, i syfte att tillmötesgå den kritik som riktats mot 1992 års avtal, endast sänkte enhetspriset för varje kupong för att inte överskrida det officiellt angivna priset för transporttjänsterna i fråga. Eftersom antalet kuponger som de spanska myndigheterna skulle köpa höjdes från 26 000 till 46 500, var den sammanlagda subvention som beviljades Ferries Golfo de Vizcaya med stöd av 1995 års avtal till och med litet större än den subvention som föreskrevs i 1992 års avtal, eftersom den uppgick till 985 500 000 PTA. Under dessa omständigheter har sökanden ifrågasatt kommissionens slutsats att de återstående delar av det ursprungliga avtalet mellan de offentliga myndigheterna och Ferries Golfo de Vizcaya som utgjorde stöd hade avlägsnats från det reviderade avtalet.
- 49 Kommissionen har för sin del bestridit påståendet om åsidosättande av artikel 92.1 i fördraget och anser att det omtvistade beslutet klart anger varför den drog slutsatsen att det nya avtalet inte utgjorde statligt stöd. Den första anledningen återfinns i själva bedömningen av avtalet i fråga som inte innehåller de fem beståndsdelar som tidigare påtalats genom beslutet att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget såsom förhållanden som kan innebära statligt stöd. Att Ferries Golfo de Vizcaya är livskraftigt utgör endast en omständighet bland de omständigheter som kommissionen undersökte och som stödde kommissionen i dess beslut. De uppgifter som sökanden själv har lämnat bekräftar för övrigt att företaget är livskraftigt.

50 Svaranden har framhållit att den i samband med att undersökningsförfarandet inleddes, ansågs att de förhållanden som kunde innefatta statligt stöd motsvarade 7 procent av det mottagande företagens driftskostnader. Med beaktande av den uppskjutande verkan som är förknippad med varje beslut att inleda förfarandet samt med beaktande av att de tidigare utbetalda summorna har spärrats och att säkerhet har ställts för deras återbetalning, har Ferries Golfo de Vizcaya i själva verket bedrivit verksamhet under alla åren i fråga utan att erhålla statligt stöd. Kommissionen har dessutom hävdats att marknaden för sjötransporter mellan norra Spanien och södra England har fördubblats och att var och en av de två aktörerna innehar en nästan lika stor andel av denna marknad. Av detta följer att etableringen av den nya linjen inte har gett upphov till någon tillbakagång av efterfrågan till sökandens nackdel.

51 Kommissionen har uttryckt invändningar vad gäller tillåtligheten av flera av de argument som sökanden har framfört i repliken. Kommissionen har påpekat att det har visat sig att sökanden inte har kunnat finna stöd för grunden att beslutet var bristfälligt motiverat. Anmärkningarna om att kommissionen inte hade tagit hänsyn till hur de omfattande köpen av kuponger över en lång tid inverkar på konkurrensen och inte konstaterade att en aspekt av det ursprungliga avtalet vilken tidigare orsakat invändningar fortfarande återfanns i 1995 års avtal, kan inte anses som en utveckling av denna grund. De utgör inte heller en utveckling av den grunden att ett uppenbart fel begåtts, vilken sökanden likaledes har anfört. Eftersom det är fråga om nya argument, har svaranden uppmanat förstainstansrätten att avvisa dem.

52 Vad gäller de liknande sociala program som har nämnts i beslutet har kommissionen bekräftat att den erfarenhet som beaktats inte avser färjelinjerna mellan Spanien och Förenade kungariket utan befintliga program i Förenade kungariket och även i Spanien som bland annat inbegriper transporter mellan halvön och Latinamerika. Hänvisningen såsom tilläggsuppgift till veteranerna från spanska inbördeskriget berättigas av att deras förening på vederbörligt sätt har yttrat sig inom ramen för förfarandet. Svaranden har även hävdats att sökanden, genom att uttrycka tvivel om huruvida de förhandsköpta kupongerna faktiskt skulle användas, har kritiserat de ansvariga myndigheternas avsikter, vilka har försett kommissionen med nödvändiga förhandsberäkningar. Sökanden har således inte begränsat sig till motiveringen av

åtgärden utan har gått in på frågan om åtgärden genomförs rättsenligt, vilket ger upphov till specifika problem och där kommissionen och de eventuella klagandena spelar var sin roll.

- 53 Svaranden erinrade i sitt svar på en fråga som förstainstansrätten ställde vid sammanträdet om att dess ursprungliga ställningstagande, såsom det framgår av beslutet att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 93.2 i fördraget, gjordes år 1993 på grundval av de uppgifter som kommissionen hade vid den tidpunkten och inte hade karaktären av en slutgiltig bedömning avseende förekomsten av statligt stöd till förmån för Ferries Golfo de Vizcaya. Kommissionen har dessutom angett att de spanska myndigheterna vid undersökningen av det nya avtalet lämnade trovärdiga uppgifter avseende de kulturella och sociala programmen, såsom uppgifterna från Inerso (Instituto nacional de servicios sociales), vilka motiverade att det på förhand köptes stora mängder kuponger. Dessa uppgifter, som inte fanns med i kommissionens akt när den uttalade sig om 1992 års avtal, var avgörande när kommissionen ändrade sin ursprungliga bedömning av beskaffenheten av de omfattande köpen av kuponger.
- 54 Konungariket Spanien, som har intervenerat till stöd för kommissionens yrkanden, anser att de omständigheter som är nödvändiga för att fastställa att statligt stöd förekommer i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget inte föreligger i det här fallet. Konungariket Spanien utpekade vid sammanträdet de tre väsentliga villkor avseende begreppet stöd som skall vara uppfyllda och som enligt dess uppfattning saknas i det föreliggande fallet: ingen förmån har beviljats, avtalet gynnar inte ett visst företag och konkurrensen har inte snedvridits.
- 55 Ferries Golfo de Vizcaya har inte beviljats någon förmån, eftersom kupongerna enligt det nya avtalet köps till ett pris som understiger marknadspriset. Detta utgör gängse praxis, eftersom den rabatt som säljaren beviljar utgör vederlaget för ett på förhand av köparen ingånget åtagande att köpa ett stort antal biljetter under flera år.

- 56 De baskiska myndigheterna hade inte för avsikt att gynna ett visst företag. Den intervenerande regeringen har betonat att det endast fanns en aktör som kunde säkerställa de transporttjänster som de regionala offentliga myndigheterna begärt för att de personer som bor inom deras territorium skulle kunna utnyttja dem. Med beaktande av att den hamn som sökandens linje trafikerar ligger utanför Biscayas territorium och på ett avsevärt avstånd från detta, är det orimligt att kräva att områdesförvaltningen borde ha undertecknat avtalet i fråga med detta rederi.
- 57 Konungariket Spanien har även bestridit att ingåendet av ett sådant avtal har medfört snedvridning av konkurrensen. Konungariket Spanien har inledningsvis anfört att de belopp som utbetalats av de offentliga myndigheterna till Ferries Golfo de Vizcaya med stöd av det ursprungliga avtalet utgjorde knappa 5—7 procent av de investeringar som var nödvändiga för att etablera den nya linjen. Man kan följaktligen inte påstå att denna linje inte skulle ha kunnat upprättas utan de spanska myndigheternas ingripande. För det andra har den intervenerande regeringen gjort gällande att linjen Santander—Plymouth inte påverkades avsevärt av att linjen Bilbao—Portsmouth etablerades. Att sökanden inte led förluster och till och med ökade sin marknadsandel under de första åren efter det att den nya linjen etablerades visar att det huvudsakliga resultatet av att linjen etablerades var att efterfrågan ökade.
- 58 Den spanska regeringen har dessutom bekräftat att de baskiska myndigheterna sedan flera år tillbaka driver en stödpolitik för låginkomsttagares resor, vars kulturella och sociala program som åberopats i förevarande mål endast är ett exempel bland många som regeringen har nämnt vid sammanträdet. Avtalet med Ferries Golfo de Vizcaya är således inte exceptionellt. Det ingår snarare i en allmän åtgärdsplan som följs även av andra regioner samt på nationell nivå.
- 59 Intervenienten Ferries Golfo de Vizcaya har hävdats att de baskiska myndigheternas åtagande att i förväg köpa ett visst antal kuponger för att användas över en viss period utgör en fullt normal kommersiell transaktion inom rederiernas verksamhetssektor. Intervenienten har hänvisat till bokningskontrakt med så kallade ITX-aktörer som också på förhand köper stora mängder turistbiljetter och följaktligen drar fördel av mängdrabatter. De rabatter som beviljas dessa ekonomiska aktörer

varierar mellan 5 och 30 procent av det officiellt angivna priset beroende på åtagandets volym och varaktighet. Nedsättningen med ungefär 15 procent som föreskrivs i avtalet med områdesförvaltningen för Biscaya är lämplig och överensstämmer med gängse praxis i denna typ av kontrakt.

- 60 Det intervenerande bolaget har tillbakavisat sökandens påstående att de regionala offentliga myndigheterna, för att erhålla mängdrabatt, inte behövde köpa kuponger avsedda för sina kulturella och sociala resor i förväg. Bolaget har påpekat att i den utsträckning som dessa myndigheter ingår ett långfristigt åtagande får de större rabatter. De kan dessutom vara säkra på att det finns tillräckligt med platser för genomförande av sina program och således undvika ytterligare kostnader.
- 61 Vad gäller den faktiska förekomsten av en efterfrågan som kan berättiga det ifrågavarande köpeavtalet, angav Ferries Golfo de Vizcaya vid sammanträdet att de program som har utarbetats av de regionala offentliga myndigheterna bland annat ingår i Inersos semesterprogram för äldre, vilket nämns i det pressmeddelande som kommissionen offentliggjorde den 7 juni 1995. Ungefär 50 procent av alla kuponger som de offentliga myndigheterna köpt har redan använts av de persongrupper som dessa program avser. Det är möjligt att senarelägga användningen av kuponger men deras giltighet är begränsad till överfarter under lågsäsongen.
- 62 De summor som bolaget har erhållit med stöd av avtal som ingåtts med de baskiska myndigheterna är för små för att kunna ha en verklig inverkan på bolagets livskraft. Då den nya linjen etablerades år 1993 motsvarade intäkterna från avtalet med de offentliga myndigheterna 3,6 procent av dess omsättning. Med beaktande av dess driftskostnader under samma år är det uppenbart att etableringen av linjen Bilbao—Portsmouth inte var beroende av intäkterna i fråga. Mellan november 1993 och år 1995 var försäljningen av kuponger för övrigt indragen. Enligt intervenienten

var de intäkter som följde av det nya avtalet ännu mindre, eftersom de motsvarade ungefär 5,1 procent av dess omsättning för år 1995 och 4 procent för år 1997.

- 63 Det intervenerande bolaget anser dessutom att hänvisningen i beslutet till att bolaget är livskraftigt bekräftar att kommissionen faktiskt undersökte om områdesförvaltningen för Biscaya handlade enligt samma kriterium som en privat aktör som vill köpa stora kvantiteter kuponger över flera år. I ett normalt affärsmässigt förhållande utgör undersökningen av om avtalsparten är livskraftig en relevant del. Intervenienten har för övrigt betonat att om sökanden hade erbjudit en färjetjänst från hamnen i Bilbao, skulle den ha kunnat konkurrera om försäljningen av kuponger till de regionala offentliga myndigheterna. Dess färjetjänst är emellertid förlagd till hamnen i Santander som är belägen i ett annat område.

Förstainstansrättens bedömning

- 64 Eftersom kommissionen och intervenienterna har bestridit att vissa av sökandens argument till stöd för talan kan upptas till prövning, skall det inledningsvis kontrolleras om förstainstansrätten kan beakta alla de argument som har sammanförts under denna grund för ogiltigförklaring.
- 65 I enlighet med artikel 48.2 i förstainstansrättens rättegångsregler får nya grunder inte åberopas under rättegången, såvida de inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under förfarandet.
- 66 I det föreliggande fallet anser förstainstansrätten att argument som i sak har ett nära samband med den grund för ogiltigförklaring med vilken gjorts gällande att artikel 92.1 i fördraget har åsidosatts inte kan anses som nya grunder i den mening som avses i rättegångsreglerna, även om de för första gången framförts i repliken. Det är nämligen ostridigt att sökanden framställde den ovannämnda grunden i den ansökan genom vilken talan anhängiggjordes och att den i detta skede framförde

faktiska och rättsliga argument som kunde stödja grunden. Argumenten avseende avsaknaden av en bedömning hur de omfattande köpen av kuponger över en lång tid inverkade på konkurrensen samt avseende den del i det ursprungliga avtalet vilken orsakat invändningar och vilken fortfarande ingick i 1995 års avtal utgör i själva verket en utvidgning av en grund som redan tidigare har anförts. Gemenskapsdomstolarna godtar följaktligen att sådana argument framförs i repliken (se bland annat förstainstansrättens dom av den 27 februari 1997 i T-106/95, FFSA m. fl. mot kommissionen, REG 1997, s. II-229, punkt 125).

- 67 Det är riktigt att vissa argument formellt sett har framförts i ansökan inom ramen för de andra åberopade grunderna för ogiltigförklaring. Dessa argument skall a fortiori upptas till sakprövning, eftersom kommissionen har haft tillfälle att besvara dem i svaromålet. Att en part eventuellt felaktigt hänför ett argument till en viss grund kan, oberoende av om det upptäckts av motparten eller ej, inte hindra förstainstansrätten från att i sin bedömning av om en riktigt framställd grund är befogad ta hänsyn till samtliga argument som har samband med den grunden.
- 68 Kommissionen och intervenienterna anser att sökandens argument under det muntliga förfarandet, vilka grundas på en undersökning av innehållet i 1995 års avtal, borde ha framförts i ansökan. Detta avtal var en offentlig handling till vilken sökanden lätt skulle ha fått tillgång innan den väckte sin talan.
- 69 Det skall i detta avseende för det första uppges att även de argument som framfördes vid sammanträdet har ett nära samband med den grunden att artikel 92.1 i fördraget har åsidosatts. Förstainstansrätten påpekar för det andra att det inte av någon omständighet i akten framgår att sökanden faktiskt fick del av 1995 års avtal innan det fogades till den akt som har upprättats i det föreliggande fallet. Under dessa omständigheter, och utan att det finns behov av att undersöka skälen för att sökanden inte hade kunnat få tillgång till handlingen i fråga, vilken den för övrigt hade försökt få av kommissionen, skall det anses att argumenten avseende undersökningen av lydelsen av detta avtal grundas på omständigheter som har framkommit under förfarandet och att de följaktligen skall upptas till sakprövning.

- 70 Vad gäller sakfrågan inom förevarande grund är det ostridigt mellan parterna att kommissionen i det omtvistade beslutet inte uttalade sig om huruvida den påstådda subvention som beviljats Ferries Golfo de Vizcaya är förenlig med den gemensamma marknaden utan endast tolkade och tillämpade begreppet statligt stöd som avses i artikel 93.2 i fördraget i det föreliggande fallet. För att motivera sitt beslut att avsluta det förfarande som hade inletts med stöd av artikel 93.2 i fördraget slog kommissionen uttryckligen fast att "det nya avtal som löper från och med 1995 till och med 1998 inte [är] ett statligt stöd".
- 71 För att bedöma om ett avtal varigenom en myndighet åtar sig att över flera år köpa vissa tjänster hos ett visst företag omfattas av tillämpningsområdet för artikel 92.1 i fördraget eller inte, skall det påpekas att syftet med denna bestämmelse är att förhindra att handeln mellan medlemsstater påverkas av förmåner som beviljats av de offentliga myndigheterna som i olika former snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion (domstolens dom i det ovannämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 26, och domstolens dom av den 24 februari 1987 i mål 310/85, Deufil mot kommissionen, REG 1987, s. 901, punkt 8). Av detta följer att en statlig åtgärd till förmån för ett företag som har formen av ett avtal om köp av kuponger inte endast av den anledningen parterna åtar sig ömsesidiga prestationer a priori kan uteslutas från begreppet statligt stöd som avses i artikel 92 i fördraget.
- 72 Kommissionen valde för övrigt denna tolkning av artikel 92 i fördraget i sitt beslut av den 29 september 1993 att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 93.2 i fördraget med avseende på den stödordning som införts genom det ursprungliga avtalet. Trots att det finansiella bidraget till Ferries Golfo de Vizcaya enligt den spanska regeringen motsvarade vederlaget för de kuponger som de regionala offentliga myndigheterna köpt, ansåg kommissionen att 1992 års avtal kunde innebära statligt stöd, eftersom de villkor som överenskommits för denna transaktion inte motsvarade villkoren för en normal affärstransaktion. För att visa att de offentliga myndigheterna hade beviljat det mottagande företaget en förmån, framhävde kommissionen vissa aspekter av detta avtal (se ovan punkt 6).

- 73 Av motiveringen till det omtvistade beslutet samt av kommissionens argumentation inom ramen för förevarande förfarande framgår att dess ändrade bedömning vad gäller förekomsten av statligt stöd till förmån för Ferries Golfo de Vizcaya grundas på två huvudsakliga överväganden. För det första innehåller 1995 års avtal inte längre de delar som orsakat invändningar efter undersökningen av det ursprungliga avtalet, och det nya avtalet skall följaktligen betraktas som en normal affärstransaktion. För det andra motiverade de spanska myndigheterna, genom att lägga fram bevisning om att de faktiskt anordnar kulturella och sociala program till förmån för de personer som är bosatta inom Biscaya-området, i tillräcklig utsträckning sitt konkreta behov av att ingå det ifrågavarande köpeavtalet för att kunna dela ut kuponger till dem som dessa program riktar sig till.
- 74 Inledningsvis skall således undersökas om, såsom kommissionen har påstått, detta avtal inte längre innehåller de delar som ledde till slutsatsen att det ursprungliga avtalet omfattades av tillämpningsområdet för artikel 92.1 i fördraget. Förstainstansrätten konstaterar i detta avseende att vissa omständigheter, såsom att de offentliga myndigheterna betalade ett högre enhetspris för kupongerna än det angivna kommersiella priset och att det totala subventionsbeloppet varierade beroende på företagets positiva eller negativa rörelseresultat, faktiskt har avlägsnats från lydelsen av 1995 års avtal. Såsom sökanden har påpekat föreskriver det nya avtalet likväl fortfarande att det över flera år skall köpas ett på förhand fastställt antal kuponger och ger, trots nedsättningen av referenspriset per enhet, Ferries Golfo de Vizcaya totalintäkter som inte enbart motsvarar utan till och med lätt överstiger vad som hade överenskommit i det ursprungliga avtalet.
- 75 Med beaktande av det förhållandet är det inte tillräckligt att villkoren i 1995 års avtal, i synnerhet vad beträffar åtagandet avseende köp över flera år och de mängdrabatter som beviljades köparen, är jämförbara med villkoren i de kontrakt som vanligtvis ingås mellan rederier och privata så kallade ITX-aktörer, för att det förvärv av kuponger som gjordes av områdesförvaltningen för Biscaya skall kunna anses ha karaktären av en normal affärstransaktion.
- 76 Den akt som har företetts för förstainstansrätten gör det inte möjligt att slå fast att antalet kuponger som är föremål för 1995 års avtal var en följd av en ökning av de faktiska behoven hos de offentliga myndigheterna som krävde att sammanlagt

46 500 kuponger skulle köpas för att användas på linjen Bilbao—Portsmouth under åren 1995—1998, medan dessa behov ursprungligen endast uppgick till sammanlagt 26 000 kuponger för åren 1993—1996. Den förmån som kan förstärka Ferries Golfo de Vizcayas konkurrensmässiga ställning undanröjs dessutom inte enbart av den anledningen att det mottagande företaget skall tillhandahålla ett större antal transporttjänster som motprestation för ett ekonomiskt bidrag som förblir relativt oförändrat. Eftersom de kuponger som de spanska myndigheterna köpt endast kan användas under lågsäsongen, medför den utökade tjänst som företaget tillhandahåller i princip inte några betydande tilläggskostnader för det. Det nya avtalets inverkan på konkurrensen och handeln mellan medlemsstater är följaktligen densamma som den som kunde orsaka invändningar avseende 1992 års avtal.

77 Det skall erinras om att enligt en fast rättspraxis utesluter inte a priori det förhållandet att ett stöd är av relativt ringa storlek eller att det mottagande företaget är relativt litet att handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas (domstolens dom av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, REG 1990, s. I-959, punkt 43, svensk specialutgåva, volym 10, och av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 40—42, samt förstainstansrättens dom av den 30 april 1998 i mål T-214/95, Vlaams Gewest mot kommissionen, REG 1998, s. II-717, punkt 48). Det omtvistade stödet påverkar i det föreliggande fallet handeln mellan medlemsstater, eftersom det mottagande företaget säkerställer förbindelser mellan städer i olika medlemsstater och konkurrerar med rederier som är etablerade i andra medlemsstater (se i detta avseende domen i det ovannämnda målet Vlaams Gewest mot kommissionen, punkt 52). Under dessa omständigheter är intervenienternas anmärkningar, att de intäkter som följer av avtalet med de offentliga myndigheterna motsvarar en obetydlig procentuell andel av Ferries Golfo de Vizcayas årliga omsättning, inte relevanta för att fastställa om den statliga åtgärden i fråga omfattas av begreppet statligt stöd som avses i artikel 92.1 i fördraget, eller inte.

78 Om ett statligt finansiellt stöd förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag, omfattas det av tillämpningsområdet för artikel 92. Av rättspraxis framgår att den utsträckning i vilken ett stöd förstärker det mottagande företagets konkurrensmässiga ställning skall bedömas i förhållande till den förmån som har beviljats företaget, utan att det är fråga om att undersöka dess konkurrenters rörelseresultat (se i detta avseende domen i det ovannämnda målet Philip Morris mot kommissionen, punkterna 10 och 11, och i det ovannämnda målet Belgien mot kommissionen, punkterna 22 och 23).

- 79 Kommissionens andra huvudsakliga övervägande för att slå fast att 1995 års avtal inte utgör statligt stöd skall uppfattas så, att eftersom framtagandet av exakta program medför att olika befolkningsgrupper använder linjen Bilbao—Portsmouth, kan det av detta på ett objektivt sätt framgå att de spanska myndigheterna har ett faktiskt behov av att köpa ett visst antal kuponger hos Ferries Golfo de Vizcaya. Såsom förstainstansrätten redan har konstaterat ovan i punkt 76, framgår det inte av akten att det sammanlagda antalet kuponger som områdesförvaltningen för Biscaya köpte i enlighet med 1995 års avtal hade fastställts med hänsyn till dess faktiska behov. Av akten framgår däremot att det, för att det bidrag som beviljats med stöd av detta avtal skulle bibehållas på samma nivå som det bidrag som föreskrevs i det ursprungliga avtalet, med beaktande av sänkningen av referenspriset per enhet, var nödvändigt att avsevärt öka det sammanlagda antalet kuponger som de offentliga myndigheterna skulle köpa.
- 80 Slutsatsen att 1995 års avtal inte utgör en normal affärstransaktion förefaller än mer uppenbar för förstainstansrätten, eftersom — såsom sökanden har uppgett — de belopp som hade betalats till Ferries Golfo de Vizcaya med stöd av det ursprungliga avtalet och som parterna tills vidare upphävde till följd av kommissionens beslut av den 29 september 1993 kvarstod till det mottagande företagens förfogande fram till dess att ingäendet av ett nytt avtal gjorde det möjligt för företaget att kvitta sina skulder mot sina fordringar i förhållande till områdesförvaltningen för Biscaya.
- 81 Det skall vidare påpekas att de kulturella och sociala målsättningar som eventuellt har eftersträvat av de spanska myndigheterna inte är av betydelse vid bedömningen av 1995 års avtal i förhållande till artikel 92.1 i fördraget. Av en fast rättspraxis följer nämligen att artikel 92.1 i fördraget inte tar hänsyn till orsaken eller syftena med de aktuella åtgärderna, utan definierar dem i förhållande till deras verkningar (domen i det ovannämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 27, i det ovannämnda målet Frankrike mot kommissionen, punkt 20, och i det ovannämnda målet FFSA m. fl. mot kommissionen, punkt 195). Kommissionen tar emellertid hänsyn till dessa målsättningar när den i samband med utövandet av sin fortlöpande granskningsrätt enligt artikel 93 i fördraget uttalar sig om huruvida en åtgärd som redan har betecknats som statligt stöd är förenlig med den gemensamma marknaden och

kontrollerar om denna åtgärd kan omfattas av ett av de undantag som föreskrivs i artikel 92.2 och 92.3 (se i detta avseende förstainstansrättens beslut av den 18 februari 1998 i mål T-189/97, Comité d'entreprise de la Société française de production m. fl. mot kommissionen, REG 1998, s. II-335, punkt 40).

- 82 Mot bakgrund av vad anförts slår förstainstansrätten fast att kommissionens bedömning att 1995 års avtal inte utgör statligt stöd grundas på en oriktig tolkning av artikel 92.1 i fördraget. Beslutet att avsluta det undersökningsförfarande som hade inletts med avseende på det stöd som beviljats Ferries Golfo de Vizcaya har således fattats i strid med denna bestämmelse och skall ogiltigförklaras.
- 83 Det är följaktligen inte nödvändigt att undersöka de övriga grunder som sökanden har åberopat till stöd för sin talan.

Rättegångskostnader

- 84 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Sökanden har yrkat att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet, skall sökandens yrkande bifallas.
- 85 Enligt artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna skall medlemsstater som har intervenerat i ett mål bära sina rättegångskostnader. Enligt artikel 87.4 tredje stycket kan förstainstansrätten besluta att även andra intervenienter än de stater som är parter i EES-avtalet, medlemsstaterna, institutionerna och EFTA:s tillsynsmyndighet skall bära sina rättegångskostnader. Förstainstansrätten anser att intervenienten Ferries Golfo de Vizcaya under omständigheterna i det föreliggande fallet skall bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) **Kommissionens beslut av den 7 juni 1995 att avsluta det undersökningsförfarande som inletts med stöd av artikel 93.2 i EG-fördraget (stöd till Ferries Golfo de Vizcaya SA), vilket delgavs den spanska regeringen den 11 juli 1995 och offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, ogiltigförklaras.**
- 2) **Kommissionen skall ersätta rättegångskostnaderna.**
- 3) **Konungariket Spanien och Ferries Golfo de Vizcaya SA skall bära sina rättegångskostnader.**

Vesterdorf

Bellamy

Moura Ramos

Pirrung

Mengozi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 januari 1999.

H. Jung

B. Vesterdorf

Justitiesekreterare

Ordförande